

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO KODEKSO ŠEŠTOSIOS KNYGOS III DALIES XXII SKYRIAUS
KETVIRTOJO SKIRSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai.

Nuo 1985 m., kai buvo priimta 1985 m. liepos 25 d. Tarybos direktyva 85/374/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių atsakomybę už gaminius su trūkumais, derinimo (toliau – Tarybos direktyva 85/374/EEB), labai pasikeitė gaminių gamybos, platinimo ir eksploatavimo būdai, įskaitant gaminių saugos ir rinkos priežiūros taisyklių modernizavimą. Europos Komisija 2018 m. atliko išsamų Tarybos direktyvos 85/374/EEB vertinimą, kurio metu nustatyta, kad apskritai Tarybos direktyva 85/374/EEB yra veiksminga ir aktuali priemonė, tačiau taip pat turi keletą trūkumų, pavyzdžiui neapima gaminių, atsirandančių naudojant naujas skaitmenines technologijas (įskaitant išmaniųjų produktų ir dirbtinio intelekto), nėra aišku, kaip nustatyti, kas būtų atsakingas už programinės įrangos naujinius su trūkumais, mašinų mokymosi algoritmus su trūkumais arba netinkamas skaitmenines paslaugas, atsakingą subjektą, kai įmonė iš esmės pakeičia rinkoje jau esanti gaminių arba gaminių tiesiogiai importavus iš už Europos Sąjungos ribų¹.

Remdamasi atliktu minėtu vertinimu ir atlikusi konsultacijas su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant Europos Sąjungos ir nacionalines vartotojų asociacijas ir pilietinės visuomenės organizacijas, pramonės asociacijas, įmones, draudimo asociacijas, teises įmones, mokslo ekspertus, visuomenės atstovus ir nacionalines valdžios institucijas, Europos Komisija 2022 m. parengė Pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl atsakomybės už gaminius su trūkumais. 2024 m. spalio 23 d. priimta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/2853 dėl atsakomybės už gaminius su trūkumais, kuria panaikinama Tarybos direktyva 85/374/EEB (toliau – Direktyva).

Direktyva siekiama užtikrinti, kad atsakomybės taisyklės atspindėtų skaitmeninio amžiaus ir žiedinės ekonomikos gaminių pobūdį ir riziką. Direktyva taip pat įtvirtinta, kad visada būtų Europos Sąjungoje įsisteigusi įmonė, kuri galėtų būti laikoma atsakinga už gaminius su trūkumais, perkamus tiesiogiai iš gamintojų už Europos Sąjungos ribų, palengvinama įrodinėjimo pareiga sudėtingais atvejais ir panaikinami tam tikri ieškiniių teikimo apribojimai, kartu užtikrinant teisingą gamintojų ir nukentėjusiųjų teisėtų interesų pusiausvyrą. Direktyva taip pat suderinta su gaminių saugos taisyklėmis, taip pat kodifikuota su Tarybos direktyva 85/374/EEB susijusi Europos Sąjungos Teisingumo Teismo ir Europos Žmogaus Teisių teismo praktika.

Direktyvos nuostatos turi būti perkeltos į nacionalinę teisę ir taikomos nuo 2026 m. gruodžio 9 d.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso šeštosios knygos III dalies XXII skyriaus ketvirtojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – CK projektas) parengtas siekiant užtikrinti Direktyvos nuostatų perkėlimą į nacionalinę teisę, nustatyti bendras taisykles dėl ekonominės veiklos vykdytojų atsakomybės už fizinių asmenų patirtą žalą dėl gaminių su trūkumais ir tokios žalos atlyginimo, taip užtikrinant aukšto lygio vartotojų ir kitų fizinių asmenų apsaugą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

CK projektą inicijavo ir parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Tarybos direktyvos 85/374/EEB nuostatos perkeltos į Lietuvos Respublikos civilinį kodeksą (toliau – CK). Vadovaujantis CK atsakomybė kyla tais atvejais, jeigu įpareigotas asmuo kaltas, išskyrus įstatymų arba sutarties numatytus atvejus, kuriais civilinė atsakomybė kyla be kaltės (CK 6.248 straipsnio 1 dalis). Vienas tokių griežtosios civilinės atsakomybės pagrindų, kai atsakomybė kyla

¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_22_5791

nesant žalą padariusio asmens kaltės, yra dėl netinkamos kokybės produktų ar paslaugų kilusi žala (CK 6.292–6.300 straipsniai).

CK 6.292 straipsnyje nustatyta, kad gamintojas ar paslaugų teikėjas privalo atlyginti dėl netinkamos kokybės produktų ar netinkamos kokybės paslaugų atsiradusią žalą. Gamintoju laikomas galutinio produkto, produkto dalies arba žaliavų gamintojas, paslaugų teikėjas ar kitas asmuo, kuris pažymėdamas produktą (paslaugas) savo vardu, prekės ženklu ar kitu skiriamuoju žymeniu nurodo save kaip gamintoją (paslaugų teikėją). Kiekvienas asmuo, kuris dėl savo verslo importuoja į Europos ekonominės erdvės valstybių teritoriją netinkamos kokybės produktą turėdamas tikslą jį parduoti, išnuomoti ar kitaip paskirstyti, atsako kaip gamintojas. Jeigu produkto gamintojo neįmanoma nustatyti, kiekvienas produktą realizavęs asmuo laikomas gamintoju, išskyrus atvejus, kai jis per protingą terminą praneša nukentėjusiam asmeniui apie produkto gamintoją arba apie produktą patiekusį asmenį. Ši taisyklė taikoma ir tais atvejais, kai produktas buvo importuotas nenurodant jo importuotojo, nors jo gamintojas žinomas. Pagal galiojantį reguliavimą aptariamose CK 6.292–6.300 straipsnių taisyklės taikomos tik tais atvejais, kai produktai (paslaugos) įsigijami vartojimo, o ne verslo tikslais.

CK 6.293 straipsnyje reglamentuota produkto ir paslaugų samprata. CK 6.294 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad produktas (paslaugos) yra netinkamos kokybės, jeigu jis neatitinka saugos reikalavimų, kurių protingai gali tikėtis vartotojas, taip pat nurodyti kriterijai, į kuriuos atsižvelgiama nustatant, ar produktas (paslaugos) yra tinkamos ar netinkamos kokybės. To paties straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad negalima produkto laikyti netinkamos kokybės tik dėl to, kad vėliau į apyvartą išleistas geresnis produktas. CK 6.295 straipsnyje nustatyta, kad žala atlyginama, jeigu nukentėjęs asmuo įrodo, kad žalos padaryta, kad produktas (paslauga) yra netinkamos kokybės ir kad egzistuoja priežastinis netinkamos kokybės ir nuostolių ryšys. CK 6.298 straipsnyje reglamentuoti gamintojo atleidimo nuo atsakomybės atvejai.

Pagal CK 6.806 straipsnio 2 dalį už žalą, padarytą vartotojui dėl netinkamos kokybės produktų ar paslaugų, distributoriaus ir gamintojo (tiekėjo) atsakomybė atsiranda pagal šio kodekso 6.292–6.300 straipsnių nustatytas taisykles.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

CK projektu tikslinamos galiojančios CK šeštosios knygos III dalies XXII skyriaus ketvirtojo skirsnio normos, suderinant šiame skirsnyje esančias taisykles su Direktyvoje numatomu teisiniu reguliavimu.

Skirtingai nei Tarybos direktyvoje 85/374/EEB, Direktyvos 3 straipsnyje įtvirtinama, kad valstybės narės savo nacionalinėje teisėje neturi palikti galioti ar priimti nuostatų, nukrypstančių nuo Direktyvoje įtvirtintų nuostatų, įskaitant griežtesnes ar švelnesnes nuostatas, kuriomis užtikrinama skirtingo lygio vartotojų ir kitų fizinių asmenų apsauga, nebent Direktyvoje būtų numatyta kitaip, t. y., Direktyvoje nustatomas maksimalaus suderinamumo lygmuo. Atsižvelgiant į Direktyvos suderinimo lygį, CK šeštosios knygos III dalies XXII skyriaus ketvirtajame skirsnyje atsisakoma galiojančių taisyklių dėl kylančios atsakomybės teikiant netinkamos kokybės paslaugas, suderinamos su Direktyva galiojančios CK šeštosios knygos III dalies XXII skyriaus ketvirtojo skirsnio nuostatos.

CK projektu vietoje *produkto* sąvokos pasirenkama vartoti Direktyvoje (žr. vertimą į lietuvių k.) nurodoma *gaminio* sąvoka. Kadangi Direktyvos terminija suderinta su Europos Sąjungos gaminių saugos sistema, o Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje produktas apibrėžiamas plačiai – kaip gaminys ar paslauga, siekiant teisinio aiškumo CK pasirenkamas konkretesnis ir fiziniam asmeniui galimai aiškesnis gaminio terminas. Taip pat pagal Direktyvos 4 straipsnyje pateiktas sąvokas atitinkamai keičiami CK vartojami terminai, siekiant suderinti Direktyvos ir CK šeštosios knygos III dalies XXII skyriaus ketvirtojo skirsnio nuostatas (CK 6.293 straipsnis). Pavyzdžiui, reaguojant į skaitmeniniame amžiuje padarytą gaminių technologijų pažangą, pagal Direktyvą į gaminio apibrėžtį įtraukiama programinė įranga ir skaitmeninė gamybos rinkmena (CK projektu keičiamas CK 6.293 straipsnis). Pagal Direktyvą taip pat apibrėžiamos skaitmeninės gamybos rinkmenos, gaminio komponento sąvokos, kartu įtvirtinamos nuostatos dėl susijusios skaitmeninės paslaugos, kuri Direktyvoje apibūdinama kaip tam tikra skaitmeninė paslauga, integruota į gaminį arba su juo susieta taip, kad be jos gaminys negalėtų atlikti vienos ar daugiau iš savo funkcijų.

Skirtingai nei Tarybos direktyvoje 85/374/EEB, Direktyva nustatomos bendros taisyklės ne tik dėl gamintojų, bet ir dėl kitų ekonominės veiklos vykdytojų atsakomybės už fizinių asmenų patirtą žalą dėl gaminių su trūkumais ir dėl tokios žalos kilusių nuostolių atlyginimo. Atitinkamai CK projekte numatomu teisiniu reguliavimu įtvirtinama teisė į žalos atlyginimą, kuria galės pasinaudoti ne tik vartotojai, tačiau ir kiti fiziniai asmenys, jei netinkamos kokybės gaminiais padaroma žala fizinio asmens sveikatai ar turtui. Neturėtų būti atlyginama žala turtui, naudojamam vien tik profesiniais tikslais. Be to, CK projektu keičiamo CK 6.292 straipsnyje pareiga atlyginti netinkamos kokybės gaminių sukeltą žalą nustatoma ne tik gamintojui, bet ir kitiems ekonominės veiklos vykdytojams. CK projektu keičiamo CK 6.293 straipsnyje pateikiamas sąrašas subjektų, kurie laikomi ekonominės veiklos vykdytojais, atnaujinama gamintojo apibrėžtis, pateikiami kitų ekonominės veiklos vykdytojų apibrėžimai.

Direktyva iš esmės siekiama užtikrinti, kad bet kuris gamybos procese dalyvaujantis gamintojas galėtų būti laikomas atsakingu, jei to gamintojo tiekiamas gaminys ar komponentas turi trūkumų. Tai apima bet kurį asmenį, kuris sukuria ar pagamina gaminį arba prisistato kaip gamintojas, t. y. ant gaminio nurodo savo vardą ir (arba) pavardę, prekių ženklą ar kitus skiriamuosius ženklus, nes taip tas asmuo sudaro įspūdį, kad dalyvauja gamybos procese arba prisiima už jį atsakomybę. Jeigu gamintojas į gaminį integruoja kito gamintojo komponentą su trūkumais, nukentėjęs asmuo turėtų turėti galimybę reikalauti žalos atlyginimo už tą pačią kilusią žalą tiek iš gaminio gamintojo, tiek iš komponento gamintojo. Kai į gaminį yra integruotas komponentas, kurio gaminio gamintojas negali kontroliuoti, nukentėjęs asmuo turėtų turėti galimybę reikalauti žalos atlyginimo iš komponento gamintojo. Taip pat CK projektu keičiamame CK 6.292 straipsnyje numatomos taisyklės, pagal kurias atsakingais gali būti laikomi asmenys, kurie pakeičia gaminį, pavyzdžiui, žiedinės ekonomikos verslo modelių atveju. Siekiama nustatyti, kad visada turėtų būti subjektas, kuris galėtų būti laikomas atsakingu už žalą, padarytą dėl gaminio su trūkumais, net jei šis buvo pagamintas už Europos Sąjungos ribų. Tai gali būti gaminio arba komponento importuotojas, gamintojo įgaliotasis atstovas, o jei nėra Europos Sąjungoje įsisteigusio importuotojo arba įgaliotojo atstovo – realizavimo paslaugų tiekėjas. Tuo atveju, jei gaminio platintojas nedelsiant nenustato atitinkamo Europos Sąjungoje įsisteigusio ekonominės veiklos vykdytojo, atsakingu būtų laikomas platintojas. Pagal Direktyvą, jeigu interneto platformos pateikia gaminį arba kitaip sudaro sąlygas konkrečiam sandoriui, turėtų būti įmanoma jas laikyti atsakingomis tokiu pačiu būdu, kaip ir platintojus. Vis dėlto tam tikros interneto platformų atsakomybės taisyklės yra numatytos ir Skaitmeninių paslaugų akte², todėl CK 6.292 straipsnio nuostatos atitinkamai tikslinamos pagal Direktyvos nuostatas, susijusias su šiuo Europos Sąjungos teisės aktu.

Kitų ekonominės veiklos vykdytojų atsakomybė nedarytų poveikio gamintojo atsakomybei, t. y. gamintojo atsakomybė fiziniam asmeniui nepriklausytų nuo to, ar būtų nustatoma taip pat ir kitų ekonominės veiklos vykdytojų atsakomybė. Skirtingai nei gamintojo atsakomybė, kurios atsiradimui užtenka įrodyti, kad gamintojo tiekiamas gaminys ar komponentas turi trūkumų, kitų ekonominės veiklos vykdytojų atsakomybė kiltų nustačius taip pat ir kitas CK projektu keičiamo CK 6.292 straipsnio nurodytas aplinkybes, pavyzdžiui, turėtų būti įmanoma platintojus laikyti atsakingais tik tuo atveju, jei jie nedelsiant nenustato atitinkamo Europos Sąjungoje įsisteigusio ekonominės veiklos vykdytojo.

Skaitmeniniame amžiuje daug gaminių ir toliau yra kontroliuojami gamintojo po jų pateikimo rinkai, todėl pagal CK projektu keičiamo CK 6.292 straipsnio 3 dalį gamintojas laikomas vykdančiu gaminio kontrolę, kai jis, atsižvelgdamas į trečiosios šalies veiksmus, leidžia arba sutinka integruoti komponentą į gaminį, su juo susieti ar tiekti komponentą, įskaitant programinės įrangos naujinius arba patobulinimus ar leidžia arba sutinka keisti gaminį, įskaitant esminius gaminio pakeitimus; arba pats atlieka šiuos veiksmus, taip pat pats arba per trečiąją šalį gali tiekti programinės įrangos naujinius arba patobulinimus.

CK projektu keičiamame 6.294 straipsnyje atnaujinama netinkamos kokybės samprata. Gaminio defektai gali būti susiję su gaminio konstrukcija, techninėmis savybėmis ir instrukcijomis,

² 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas).

numatomu jo naudojimui, poveikiu, kurį kiti gaminiai gali daryti jam, atsižvelgiant į jo tarnavimo laiką arba gebėjimą nuolat tobulėti. Keičiamomis nuostatomis siekiama taip pat atsižvelgti ir į padarytą techninę pažangą, pritaikant jas ir tiems atvejams, kai gaminio trūkumas nulemtas išmaniojo produkto ir dirbtinio intelekto netinkamo veikimo. Aiškiai įtvirtinama, kad negalima gaminio produkto laikyti netinkamos kokybės tik dėl to, kad rinkai jau pateiktas arba vėliau bus pateikiamas ar pradedamas naudoti geresnis gaminytis, įskaitant atnaujintus ar patobulintus gaminius. Išbraukiamas kriterijus, kuriuo saugos reikalavimas siejamas su tuo, ar asmuo gali jo tikėtis protingai, įvertinant tai, kad, skirtingai nei Tarybos direktyvoje 85/374/EEB, Direktyvoje tokio kriterijaus nebeliko, užtenka saugos reikalavimo, kurio asmuo tikėtis turi teisę. Ar gaminytis yra tinkamos ar netinkamos kokybės, turėtų būti nustatoma atsižvelgiant į CK 6.294 straipsnio 1 dalyje nurodytas aplinkybes, kurių sąrašas nėra baigtinis.

CK 6.295 straipsnyje paliekamos galiojančios sąlygos, kuriomis fiziniai asmenys turi teisę į dėl žalos kilusių nuostolių atlyginimą.

CK projektu keičiamame 6.299 straipsnyje taip pat išplečiama atlygintinos žalos samprata, be kita ko, įtraukiant duomenų sunaikinimą ar sugadinimą. Pagal naująsias taisykles bus galima reikalauti atlyginti žalą psichikos sveikatai. Derinant su Direktyvos tekstu, nenumatoma galimybė atlyginti žalą turtui, naudojamam profesiniais tikslais.

CK projektu keičiamame 6.298 straipsnyje reglamentuotos ekonominės veiklos vykdytojų atleidimo nuo atsakomybės sąlygos. Siekiant teisingai paskirstyti riziką, ekonominės veiklos vykdytojai atleidžiami nuo atsakomybės, jei jie gali įrodyti, kad yra nors vienas iš CK 6.298 straipsnio 1 ar 2 dalyse nurodytų pagrindų, pavyzdžiui, jeigu ekonominės veiklos vykdytojas įrodo, kad tikėtina, jog tuo metu, kai gaminytis buvo pateiktas rinkai, pradėtas naudoti arba, platintojo atveju, tiekiamas rinkai, jis nebuvo netinkamos kokybės arba kad kokybė pablogėjo vėliau, išskyrus tam tikras išimtis, arba jeigu įrodo, kad gaminio kokybė pablogėjo dėl privalomų teisės aktų reikalavimų laikymosi. Jeigu gaminytis su trūkumais padaro žalą, trečiųjų šalių prisidėjimas prie žalos nesumažina ekonominės veiklos vykdytojo atsakomybės, o nukentėjusiojo kaltė gali atsakomybę sumažinti arba ekonominės veiklos vykdytojas gali būti visiškai atleistas nuo atsakomybės. CK šeštosios knygos III dalies XXII skyriaus ketvirtajame skirsnyje kaip ir anksčiau nustatoma, kad jeigu yra du ar daugiau atsakingų asmenų, jie atsako solidariai.

CK 6.295 straipsnyje numatoma, kad įrodinėjimo pareiga tenka nukentėjusiesiems, kurie turi įrodyti patirtą žalą, gaminio trūkumus ir priežastinį jų ryšį. Tačiau, atsižvelgiant į sunkumus, su kuriais susiduria nukentėję asmenys, ypač sudėtingais atvejais, įrodinėjimo pareiga yra palengvinta. CK 6.297 straipsnyje įtvirtintos tam tikros prezumpcijos, pavyzdžiui, preziumuojama, kad gaminytis yra netinkamos kokybės, jei nustatoma, kad atsakovas neatskleidė turimų svarbių įrodymų, kurių prašė ir jų svarbą pateiktais faktais ir kitais įrodymais teismui pagrindė ieškovas, tačiau teismui pareikalavus tokių įrodymų Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse nustatyta tvarka atsakovas net po teismo pareikalavimo jų nepateikė. Taip pat CK 6.297 straipsnyje preziumuojamas priežastinis ryšys tarp gaminio netinkamos kokybės ir patirtų nuostolių, jeigu nustatoma, kad gaminytis yra netinkamos kokybės ir patirti nuostoliai atitinka įprastai tokios kokybės gaminio sukeltą žalą. Be to, žalą patyrę fiziniai asmenys įgyja teisę kreiptis į nacionalinius teismus, kad šie įpareigotų ekonominės veiklos vykdytojus atskleisti įrodymus, galinčius padėti išsireikalausiti atlyginti žalą, juos pateikiant lengvai prieinamu ir lengvai suprantamu būdu. Tokia galimybė numatoma atsižvelgiant į tam tikrų rūšių įrodymų, pavyzdžiui, įrodymų, susijusių su skaitmeniniais gaminiais, sudėtingumą. Tokie įrodymai būtų pateikti lengvai prieinamu ir lengvai suprantamu būdu, tik jei teismas pripažintų, kad toks pateikimas būtų proporcingas šalies, privalančios atskleisti įrodymus, išlaidų ir pastangų atžvilgiu.

Trejų metų ieškinio pareiškimo senaties terminas lieka nepakitęs (CK 6.300 straipsnis), tačiau numatoma, kad ekonominės veiklos vykdytojai yra atsakingi už gaminius su trūkumais 10 metų nuo gaminio pateikimo rinkai, o tais atvejais, kai nukentėjusio asmens sveikatos suluošinimas arba kitokio jo sveikatos sužalojimas išaiškėja vėliau (kūno sužalojimo simptomai atsiranda lėtai, yra uždelsto veikimo), ieškovams teisė pareikšti ieškinį išnyktų tik suėjus 25 metų laikotarpiui.

Perkeliant Direktyvos nuostatas dėl pereinamojo laikotarpio, CK projekto 3 straipsnyje numatoma, kad iki 2026 m. gruodžio 8 d. pateiktiems rinkai arba pradėtiems naudoti gaminiams taikomas iki 2026 m. gruodžio 8 d. galiojęs teisinis reguliavimas.

CK projektu įgyvendinama Direktyva, todėl numatomi pakeitimai aktualūs tik CK šeštosios knygos III dalies XXII skyriaus ketvirtajam skirsnii, kitos CK nuostatos dėl civilinės atsakomybės nėra keičiamos. Tai atitinka ir Direktyvos 24 konstatuojamąją dalį, kurioje nurodoma, kad šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis teisei į bet kokios žalos, įskaitant neturtinę, atlyginimą pagal kitas atsakomybės sistemas. Pavyzdžiui, vartotojas dėl netinkamos kokybės paslaugų atsiradusios žalos atlyginimo galės reikalauti vadovaudamasis bendromis CK nuostatomis dėl sutartinės ir deliktinės atsakomybės (CK 6.245–6.291 straipsniai), o atskirais atvejais patirta žala dėl tam tikrų paslaugų bus atlyginama remiantis ir kitų įstatymų nuostatomis, pavyzdžiui, dėl sveikatos priežiūros paslaugų – pagal Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymą. Vartotojų teisės toliau galės būti ginamos ir pagal CK XVIII¹ skyriaus nuostatas. Verslo subjektų patirta žala ir toliau bus atlyginama pagal bendrąsias civilinės atsakomybės nuostatas.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Direktyva pagrįsta Europos Komisijos atliktu poveikio vertinimu, šis vertinimas pateiktas Direktyvos pasiūlymo aiškinamajame memorandume³, be to, tam tikri Direktyva numatomi pakeitimai grindžiami 2018 m. atliktu Tarybos direktyvos 85/374/EEB vertinimu⁴. Priėmus CK projektą, atsakomybės taisyklės bus pritaikytos skaitmeniniam amžiui ir žiedinei ekonomikai, tačiau tikėtina, kad nesukurs naujų administracinių išlaidų įmonėms ar fiziniams asmenims, tačiau bus užtikrinamas atsakingas vartojimas ir gamyba. Visi gamintojai, įskaitant už Europos Sąjungos ribų įsisteigusius gamintojus, bus skatinami Europos Sąjungos rinkai, taip pat ir Lietuvos rinkai, pateikti tik saugius gaminius, kad išvengtų atsakomybės. Tuo pačiu sumažinus ieškinių teikimo apribojimus ir palengvinus įrodinėjimo pareigą sudėtingais atvejais, būtų sustiprinta teisė į veiksmingą teisinę gynybą fiziniams asmenims. Priėmus CK projektą, bus užtikrinta aukšto lygio vartotojų ir kitų fizinių asmenų apsauga.

Numatomos teigiamos teisinio reguliavimo pasekmės taip pat aptartos šio aiškinamojo rašto 4 punkte. Priėmus CK projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimtas CK projektas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Galima priimto įstatymo įgyvendinimo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

CK projektas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

Numatomu teisiniu reguliavimu siūloma perkelti Direktyvos nustatytus reikalavimus ir nėra siūloma įtvirtinti griežtesnių nuostatų nei būtina. Kaip minėta, Direktyvoje nustatytas maksimalaus Direktyvos ir nacionalinių teisės aktų suderinamumo lygmuo.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

CK projektas neprieštarauja Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priėmus CK projektą, nenumatomas poreikis keisti kitus galiojančius įstatymus.

³ https://single-market-economy.ec.europa.eu/document/3193da9a-cecb-44ad-9a9c-7b6b23220bcd_en

⁴ SWD(2018)157.

10. Įstatymo projekto atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams, įstatymo projekto sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

CK projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. CK projekto sąvokos įvertintos Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Įstatymo projekto atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

CK projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir juo į nacionalinę teisę perkeliamos Direktyvos nuostatos.

12. Įstatymo įgyvendinimui reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, juos priimti turintys subjektai, įgyvendinamųjų teisės aktų priėmimo terminai.

Priėmus CK projektą, pakeisti ar panaikinti kitų galiojančių teisės aktų nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti.

CK projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

CK projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia CK projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis: „gaminys“, „gaminys su trūkumais“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.